

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНА“

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция №7

Детска смъртност.

Доц. Д-р Мариела Камбурова, дм

ЗНАЧЕНИЕ НА ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ КАТО ОСНОВЕН ИНДИКАТОР ЗА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

- Високо информативен показател за нивото на общественото здраве
- Добре отразява социално-икономическото развитие на дадена страна
- Чувствителен към социално-икономическите промени
- Отразява нивото, качеството и ефективността на здравната помощ
- Има най-важно значение за стойността на СППЖ
- Измерва умиранията на децата в най-ранимия и зависим период от живота

ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ - ОПРЕДЕЛЕНИЕ

- Смъртността на децата през първата година от живота (0-365 ден)

Общ коефициент за детска смъртност

$$\frac{\text{брой умрели деца на възраст 0-1 год.}}{\text{брой живородени деца}} \times 1000$$

Общ коригиран показател за ДС (по Бек)

$$\frac{\text{брой умрели деца на възраст 0-365 д.}}{\frac{2}{3} \text{ от броя живородени деца в наст. календ. год.} + \frac{1}{3} \text{ от броя на живородените деца в предходната календ. год.}} \times 1000$$

ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ - ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Скала за оценка:

- Мн. Ниска – под 5 на 1000
- Ниска – 5 – 10 на 1000
- Средна – 10 – 25 на 1000
- Висока – 25 – 50 на 1000
- Мн. Висока – над 50 на 1000

ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ - ОПРЕДЕЛЕНИЕ

ДС по пол - на 1000 живородени момчета или момчета

Момчетата имат по-високи нива на ДС от момчетата

ДС по местоживеене – на 1000 живородени деца в съответното място

ДС по степен на доношеност

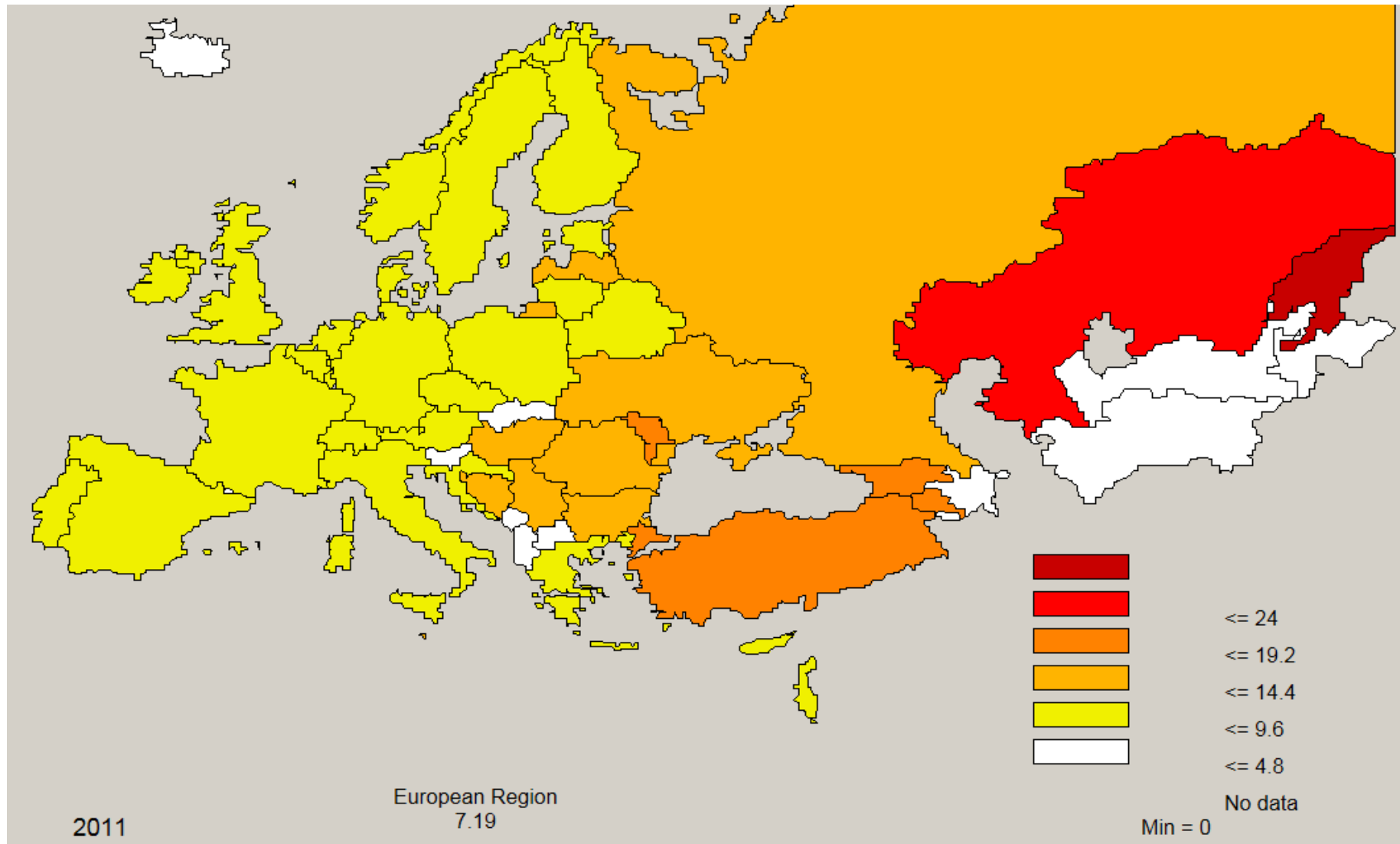
ДС по причини – честотата на умираанията от 0-я до 365-я ден от отделни заболявания или класове болести

брой умрели деца от 0-1г. от вродени аномалии

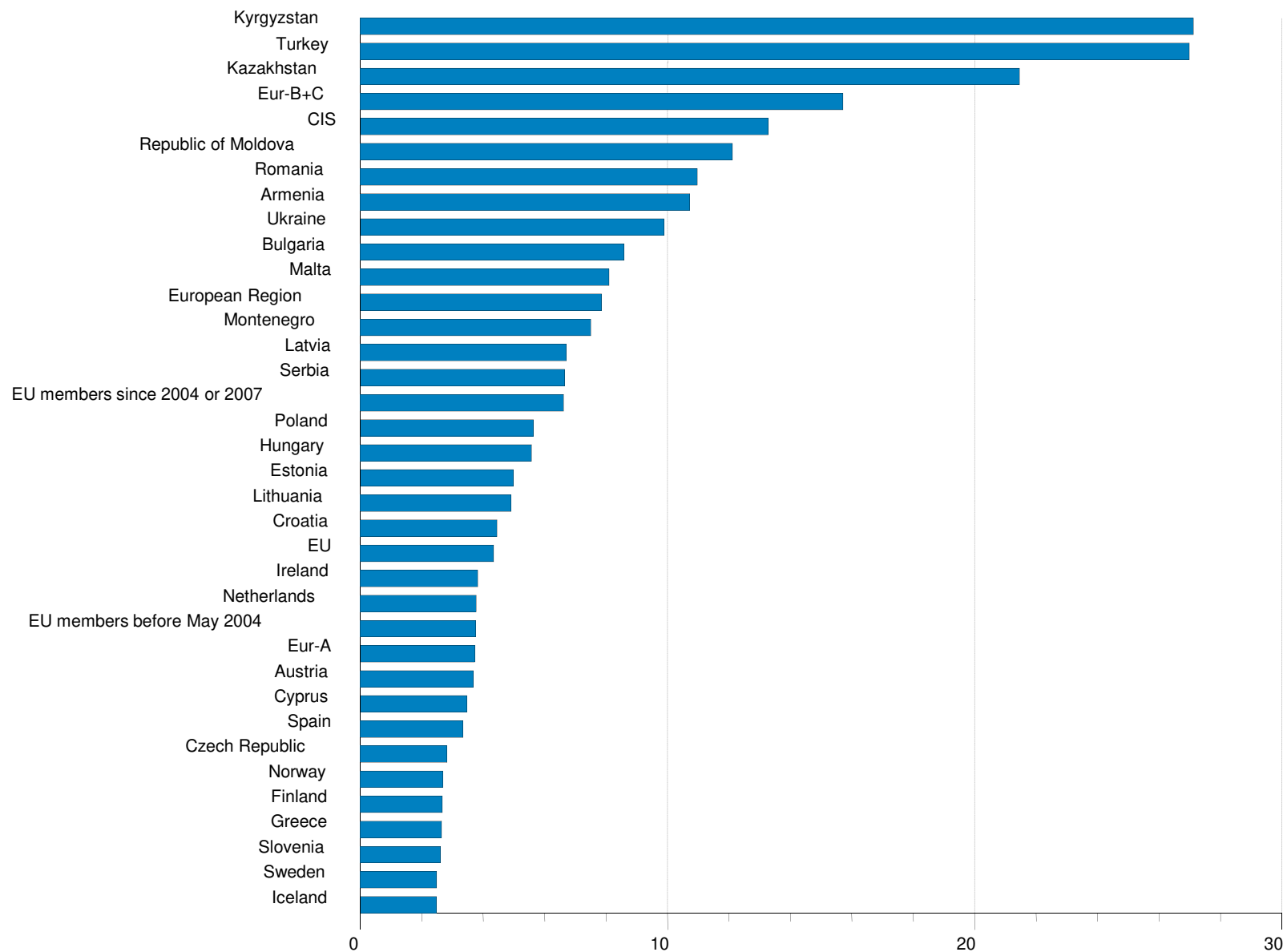
----- x 1000

общ брой живородени деца

ДЕТСКА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

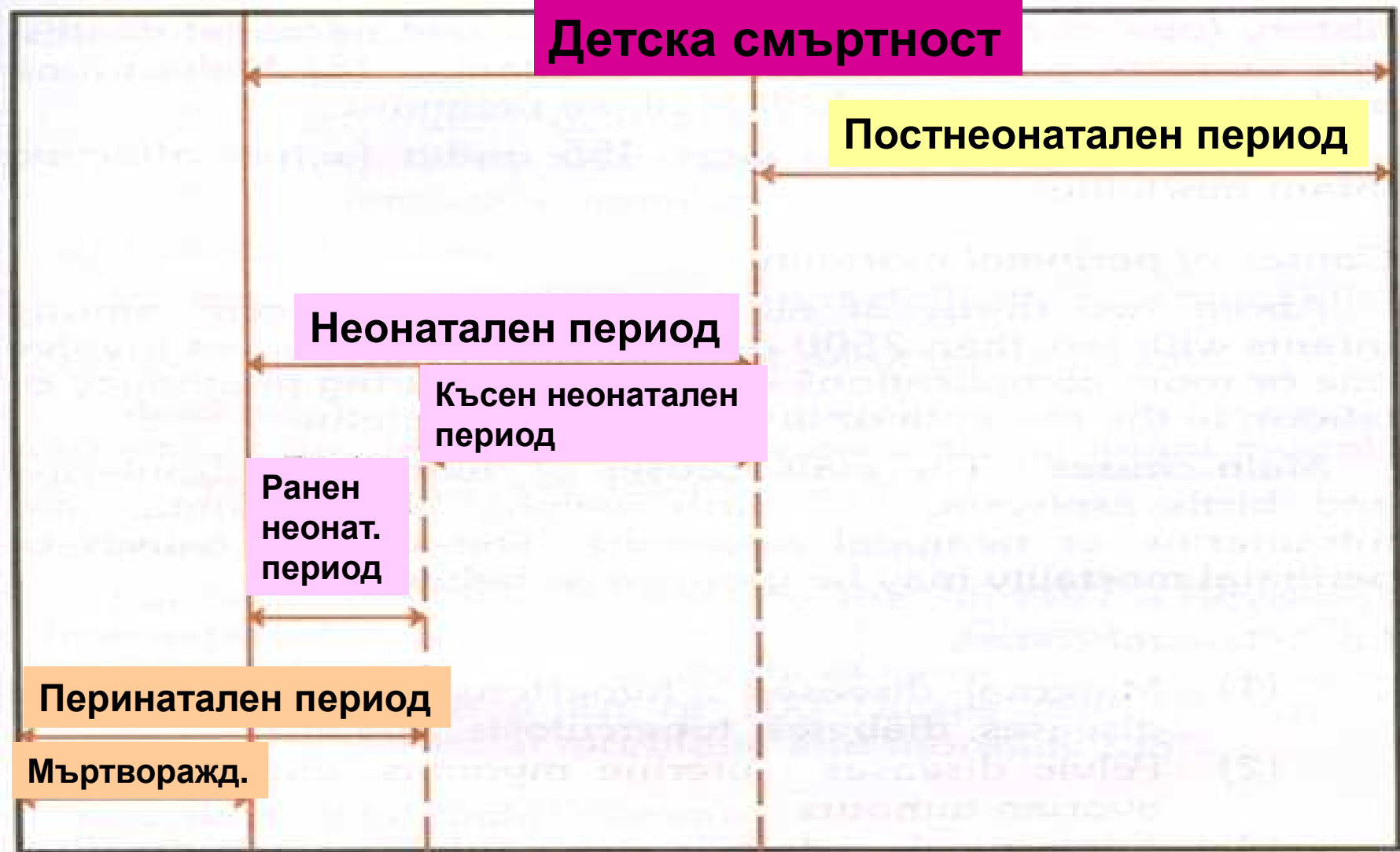

ДЕТСКА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

Детска смъртност

22 гест. седм. Раждане 7 ден

28 ден

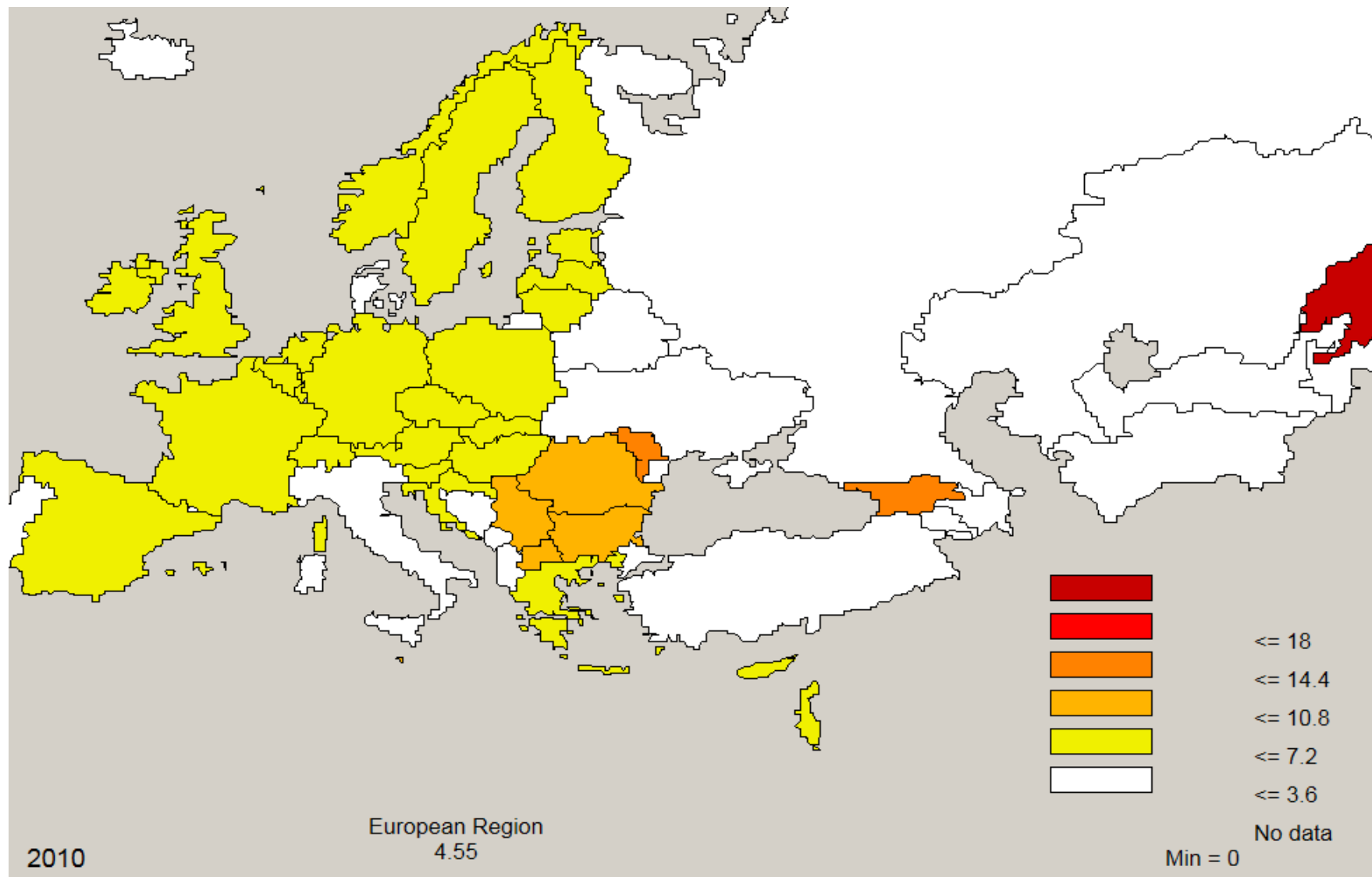
1 год.

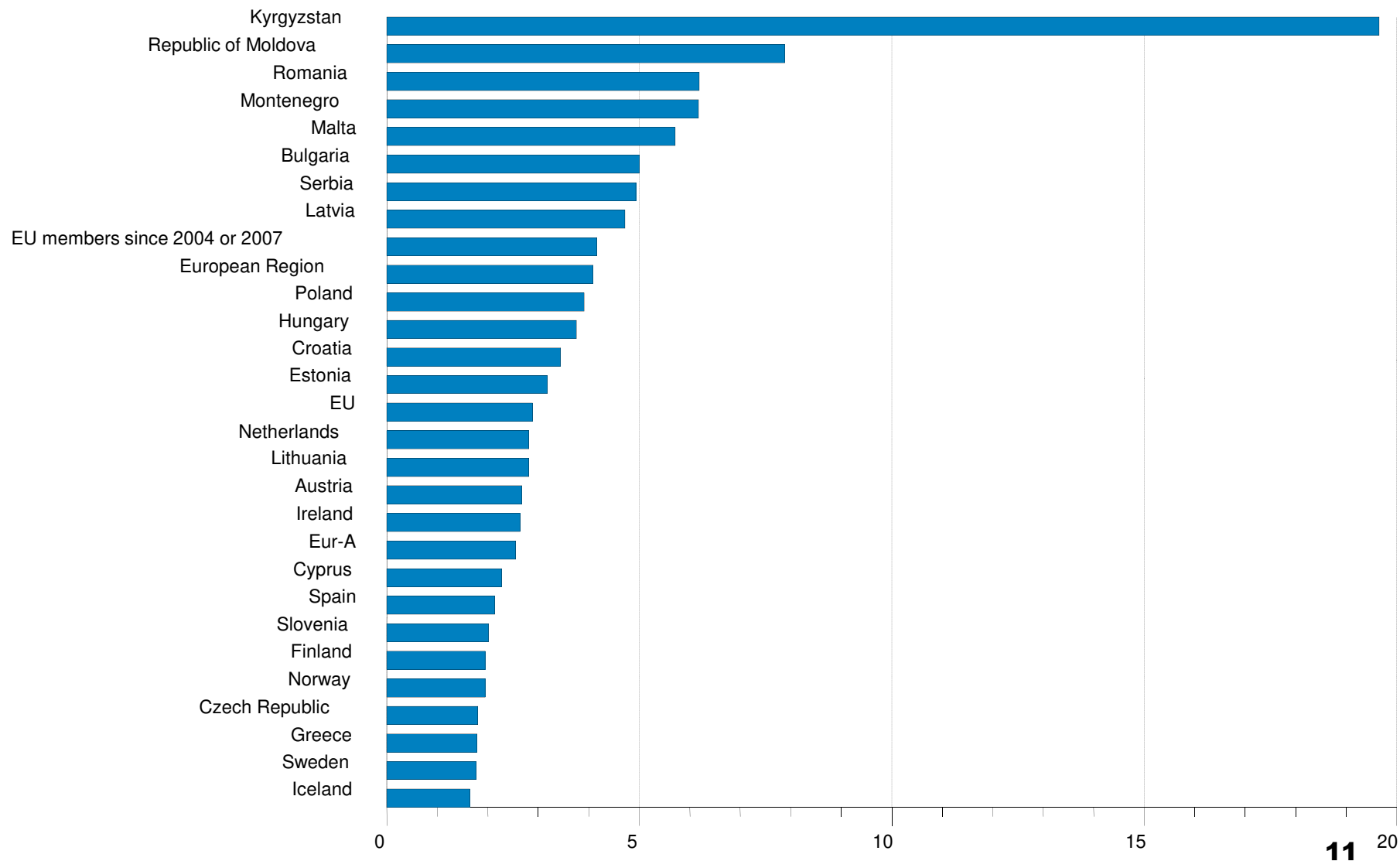
СМЪРТНОСТ ПО ПЕРИОДИ ОТ ПЪРВАТА ГОДИНА НА ЖИВОТА

- Ранна неонатална смъртност -
- Късна неонатална смъртност -
- Неонатална смъртност -
- Постнеонатална смъртност -

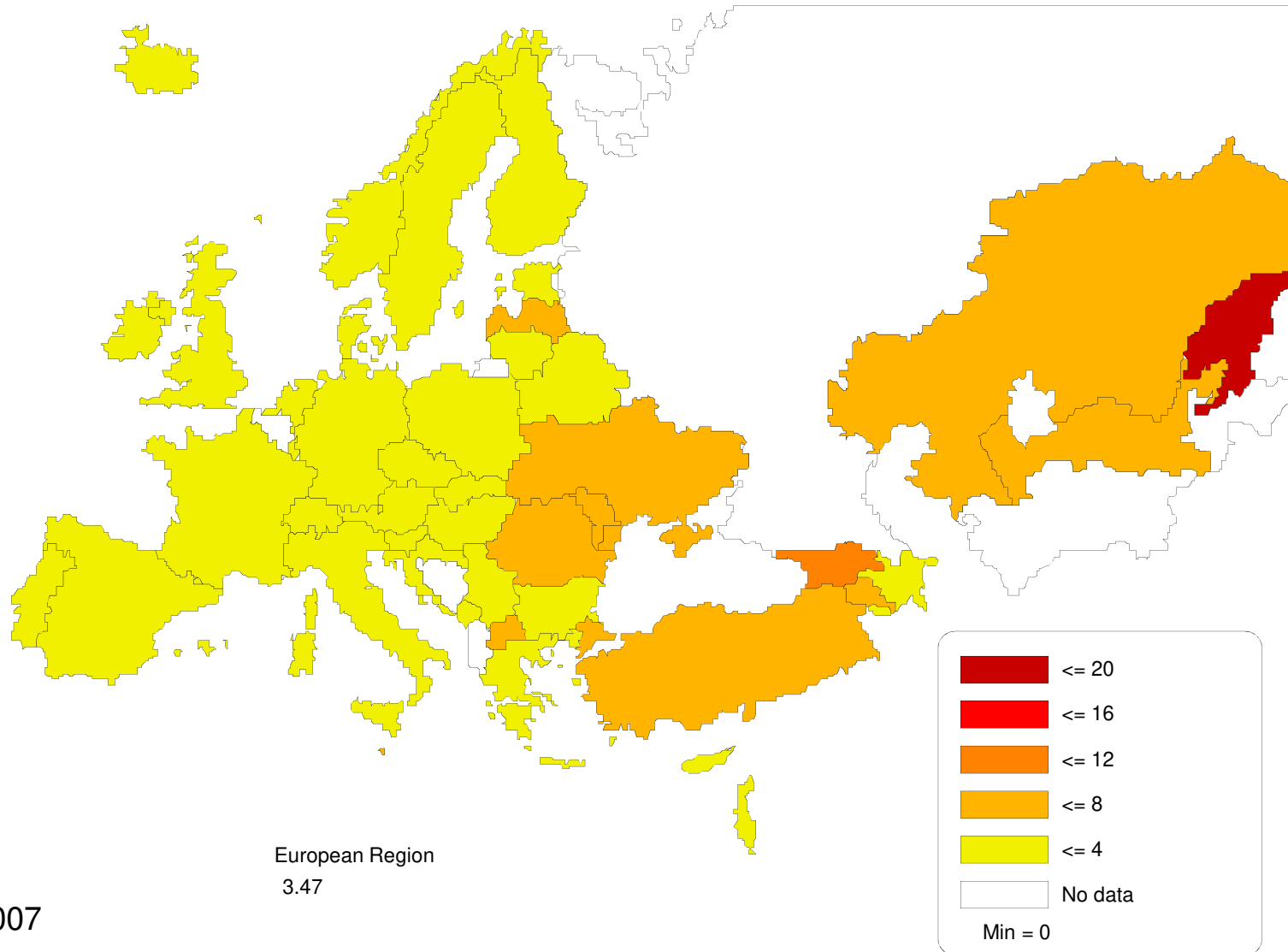
НЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

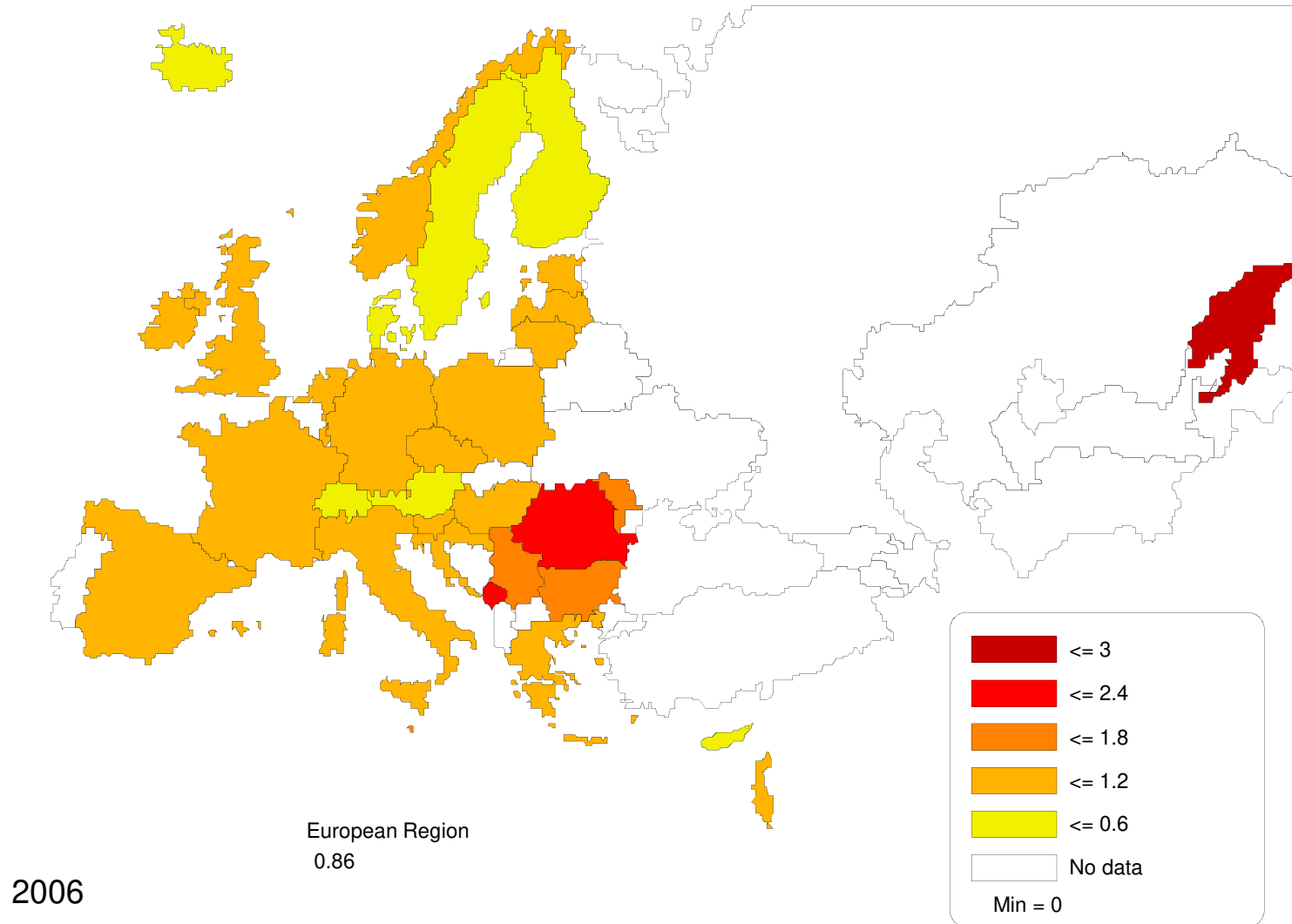
НЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

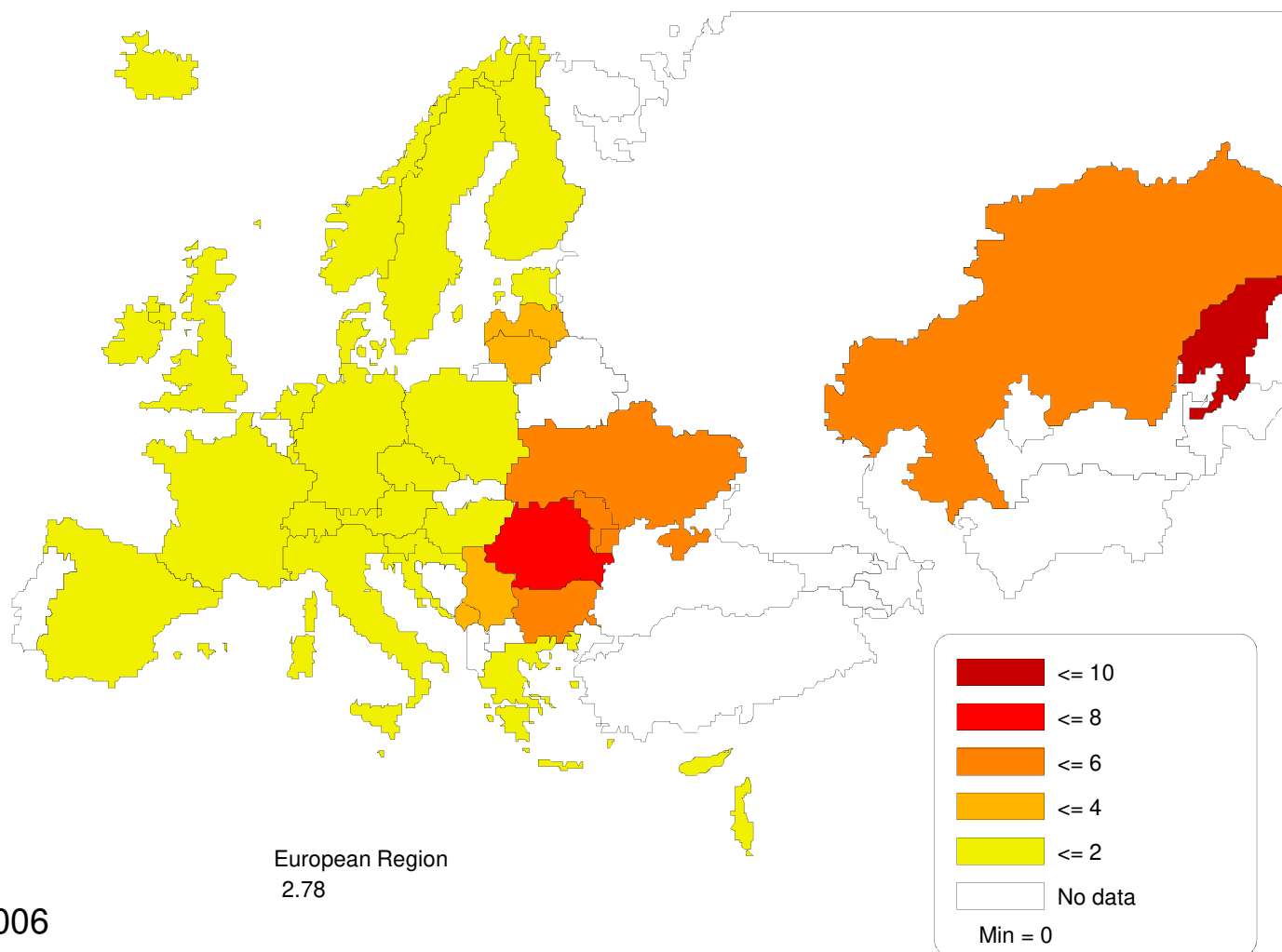
РАННА НЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

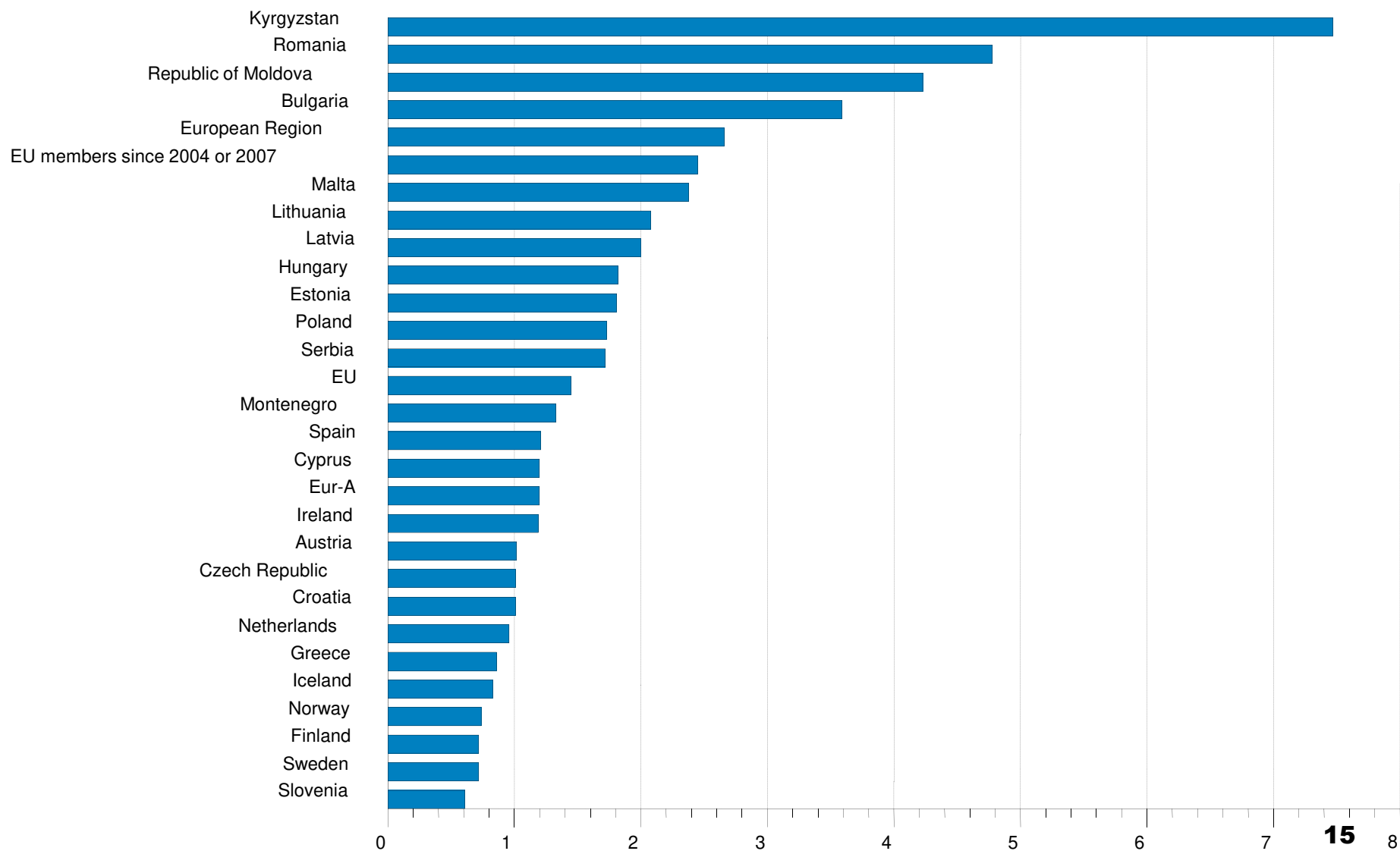
КЪСНА НЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

ПОСТНЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

ПОСТНЕОНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 живородени

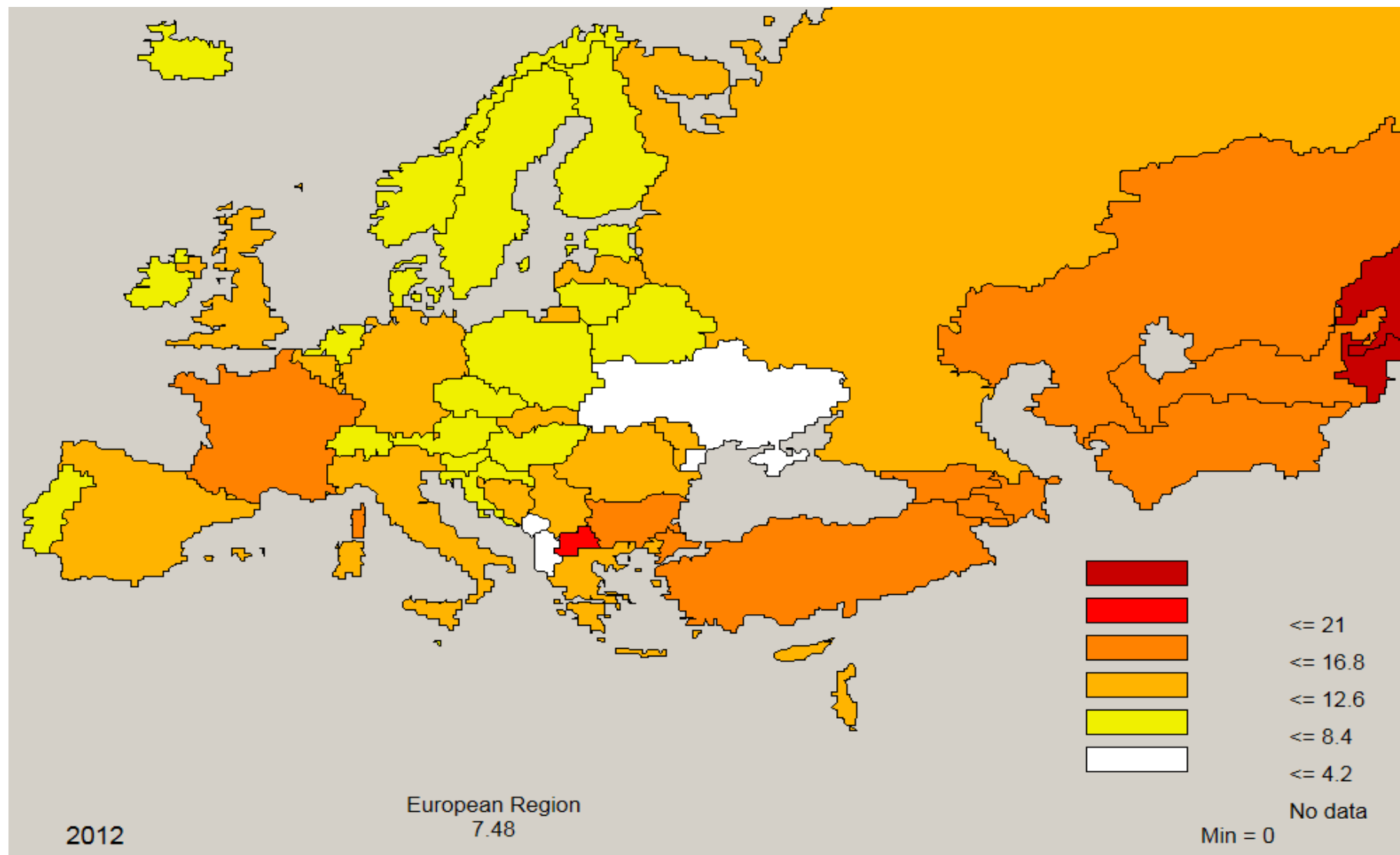
ПЕРИНАТАЛНА СМЪРТНОСТ

Мъртворождаемост + Ранна неонатална смъртност

ЗНАЧЕНИЕ:

1. Премахва различията в определенията за живородено и мъртвородено дете
2. Характеризира работата на звената за антенатална помощ и позволява оценка на качеството на родилната помощ и неонаталните грижи
3. Обобщава данните за мъртворожданията и умираанията до 7-я ден поради общите причини за смърт на децата

ПЕРИНАТАЛНА СМЪРТНОСТ В ЕВРОПА , на 1000 раждания

СТРУКТУРА НА ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ

По причини:

Някои състояния в перинаталния период

Вродени аномалии

Болести на дихателната система

Инфекциозни заболявания

В градовете – вродени аномалии

В селата – болести на дихателната система

СТРУКТУРА НА ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ

По периоди на първата година:

Неонаталната и постнеонаталната смъртност показват съотношение, подобно на това в развитите страни, но постнеонаталната смъртност може да бъде снижена още

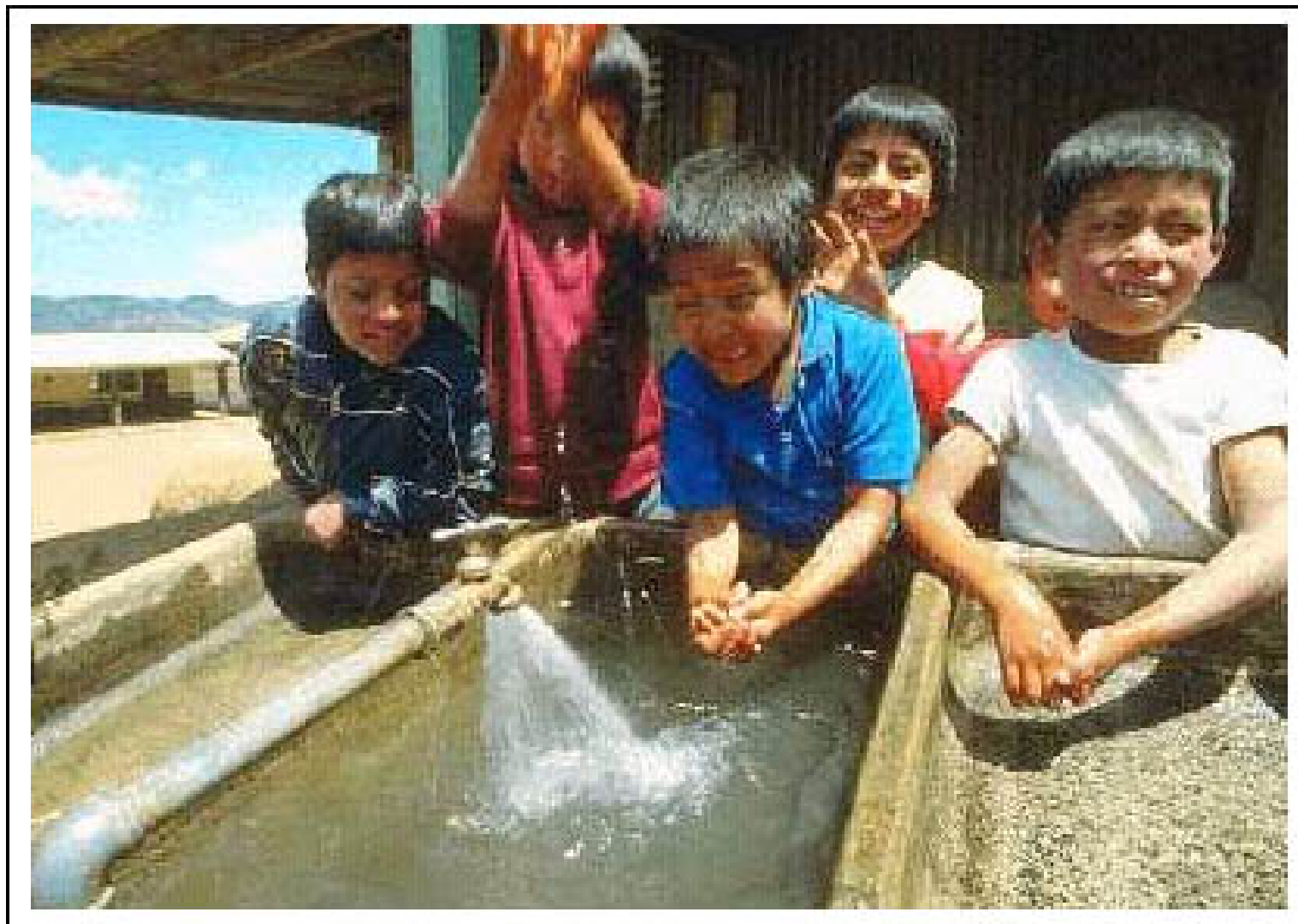
В неонаталния период преобладават умиранията от някои състояния в перинаталния период и вродени аномалии

В постнеонаталния период проблем са дихателните заболявания, пневмонии и грип

Обхватът с имунизации на децата в най-бедните страни е между 43-73%

Много от децата в развиващите се страни нямат достъп до чиста питейна вода и основни санитарни удобства

Обучението на момичетата поне до 6-ти клас гарантира значително намаляване на нивата на детската смъртност

Детска смъртност в България, 1970-2018 г.

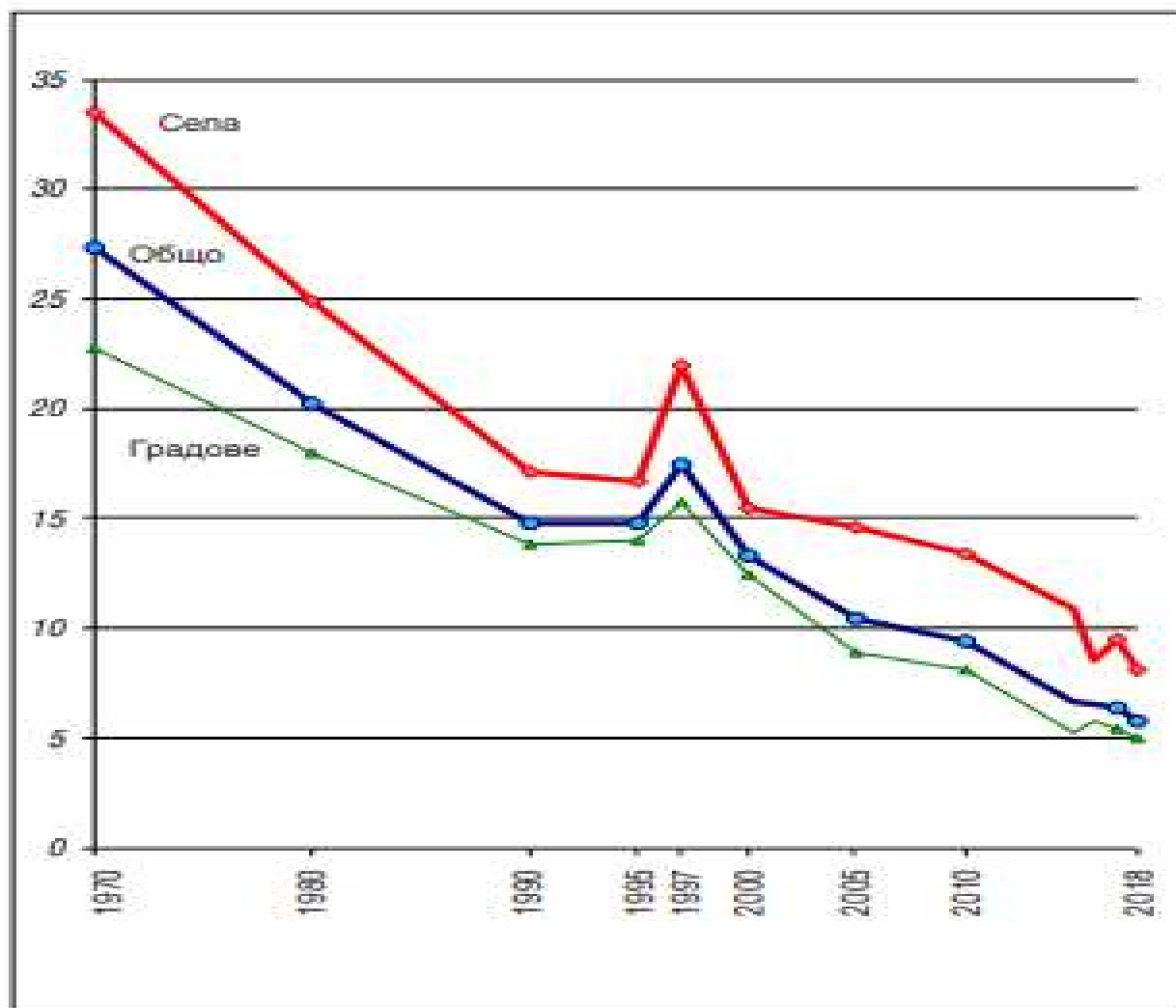
8. Умрели деца на възраст до 1 година¹⁾

Година	Общо	В градовете	В селата
Брой			
1970	3 788	1 811	1 977
1980	2 594	1 560	1 034
1990	1 554	1 020	534
2000	981	657	324
2005	739	464	275
2010	708	461	247
2015	434	255	179
2016	423	285	138
2017	408	257	151
2018	358	234	124
На 1000 живородени			
1970	27.3	22.7	33.5
1980	20.2	18.0	24.9
1990	14.8	13.8	17.1
2000	13.3	12.4	15.5
2005	10.4	8.9	14.6
2010	9.4	8.1	13.4
2015	6.6	5.2	10.9
2016	6.5	5.8	8.5
2017	6.4	5.4	9.5
2018	5.8	5.0	8.1

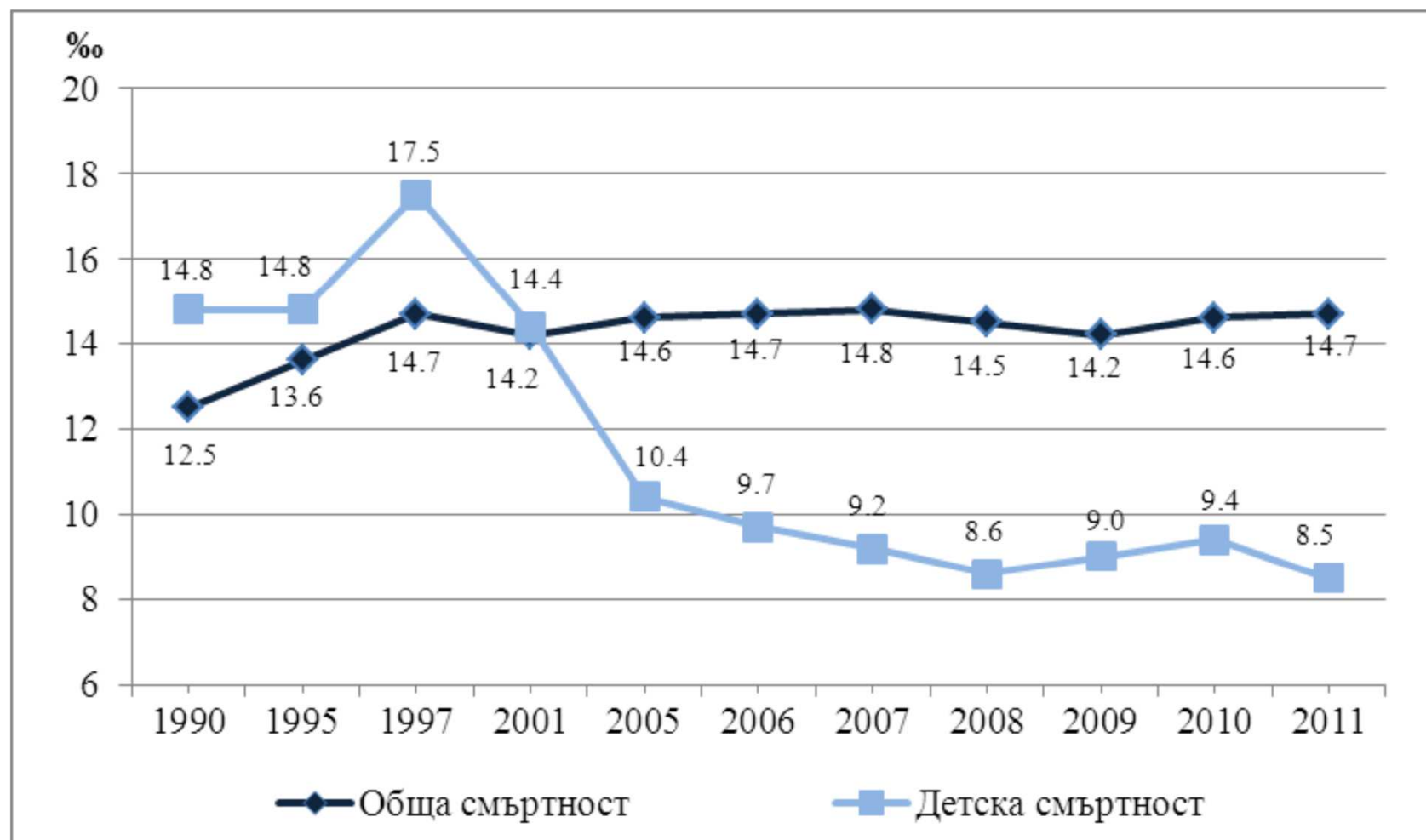

Детска смъртност

(на 1000 живородени)

Обща и детска смъртност в България

Детска смъртност в България, 1980-2018 г.

9. Перинатална, неонатална и постнеонатална детска смъртност

(на 1000 живородени)

	1980	1990	2000	2010	2015	2016	2017	2018
Перинатална ¹⁾	15.0	11.1	12.2	11.4	9.1	9.8	8.9	8.5
Неонатална	10.4	7.7	7.5	5.2	4.0	3.9	3.8	3.6
Постнеонатална ²⁾	10.0	7.1	5.9	4.2	2.6	2.6	2.6	2.1

¹⁾ По данни на НСИ

²⁾ На 1000 родени деца

³⁾ На 1000 живородени, без умрялите до 28-ия ден

ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ В БЪЛГАРИЯ

За 2018 г. – 5,8‰ (5,0‰, 8,1‰)

Региони със стойности на ДС **под** средните за страната : София-гр. – 2,6‰, Благоевград – 3,7 ‰, Разград – 4,5‰

Региони със стойности **над** средните за страната: Добрич – 12,9‰ (20‰ – в селата), Сливен – 12,6‰

СМЪРТНОСТ ДО 5-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ (U5MR)

Измерва честотата на умираанията на децата от 0 до 5-годишна възраст на 1000 живородени в дадена територия за 1 год.

$$\frac{\text{бр. умрели деца 0-5 годишна възраст}}{\text{общ брой живородени деца}} \times 1000$$

България 2011 г. - 11 на 1000

СМЪРТНОСТ ДО 5 Г.В. - ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Скала за оценка:

- Мн. ниска – под 10 на 1000
- Ниска – 10 – 20 на 1000
- Средна – 20 – 50 на 1000
- Висока – 50 – 100 на 1000
- Мн. висока – над 100 на 1000

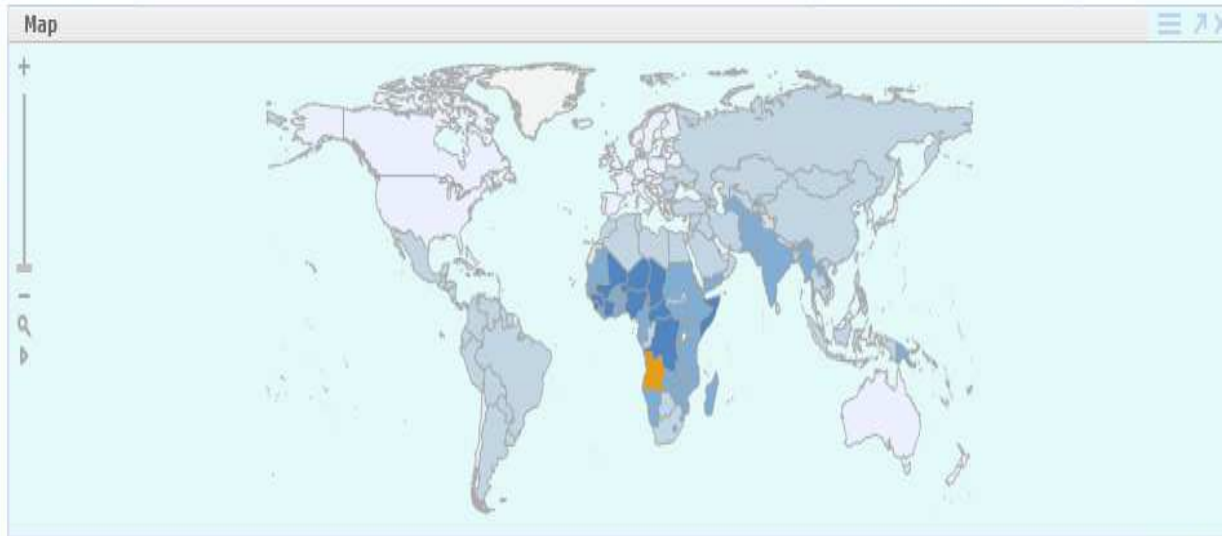
[View more indicators](#)

[Filter by WHO region](#)

[View static maps](#)

[Help](#)

Country	Mortality rate (per 1000 live births)
Angola	167 [108-253]
Antigua and Barbuda	9 [7-13]
Argentina	13 [13-14]
Armenia	16 [12-20]
Australia	4 [4-4]
Austria	4 [4-4]
Azerbaijan	34 [23-52]
Bahamas	13 [11-16]
Bahrain	6 [5-7]
Bangladesh	41 [37-46]
Barbados	14 [12-17]

Map disclaimer
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement. The borders of the map provided reflect the current political geographic status as of the date of publication (2012).

Source: UNICEF, WHO, World Bank, UN DESA/Population Division. Levels and Trends in Child Mortality 2014. UNICEF, 2014.

